

مسئولیت متن و شکل بدوش نویسنده مضمون میباشد، عقیده نویسنده لزوماً نظر افغان جرمن آنلاين نمی باشد

۲۰۲۶/۰۲/۱۵

احسان الله ارينزی

افریقا

(قسمت سی و دوم)

جیبوتی Djibouti

(قسمت دوم)

جغرافیای اقتصادی:

نظر اجمالی: جیبوتی در شمال شرق افریقا منحصراً یک زون آزاد تجارت Free Trade Zone و موقعیت مهم جغرافیایی، که اهمیت جیبوتی را بحیث یک بندر عمیق تجارتی در کناره دریای سرخ ارتقا داده است. 75% مردم جیبوتی در پایتخت این کشور زنده گی میکنند و 30% کوچی هستند. جیبوتی یک کشور کم باران است که سکتور زراعت آن تنها میوه و سبزی تولید کرده میتواند و مواد خوراکی مورد نیاز خود را بیشتر از خارج وارد میکند. جیبوتی بحیث یک مرکز تجارت ترانزیت در منطقه را یکطرف خدمات تخلیه و بارگیری کشتی های بزرگ را انجام میدهد و از طرف دیگر پمپ سنتیشن های مواد سوخت آن هر وقت آماده عرضه تیل به کشتی های کوچک و بزرگ میباشد. بخش کانتینری این بندر 70% واردات، صادرات و صادرات مجدد جیبوتی و کشور محاط به خشکه همسایه یعنی ایتوپیا را انجام میدهد. صادرات کافی و ده ها قلم اموال صادراتی و وارداتی ایتوپیا از همین طریق صورت میگیرد.

جیبوتی معادن کم و سکتور صنعتی کوچک دارد، به همین سبب برای تمویل پروژه های انکشافی و توازن بیلانس تادیات خود به کمک های خارجی نیاز دارد. 40% بیکاری در جیبوتی، مشکل بزرگی برای دولت این کشور محسوب میشود. این رقم برای جوانان گاهی حتی تا 80% محاسبه شده است. نرخ انفلاسیون درین کشور بین سال های ۲۰۱۴ - ۲۰۱۷ حدود 3% بود که علت آن کاهش نرخ مواد خوراکه در منطقه و قیمت انرژی برق در داخل این کشور پنداشته میشود.

اتکای زیاد جیبوتی بالای برق ایکه از دیزل تولید می شود و واردات زیاد مواد خوراکه و حتی آب نوشیدنی، این کشور را در برابر خطرات افزایش احتمالی قیمت ها آسیب پذیر ساخته است.

دولت جیبوتی در سال ۲۰۱۵ به سکتور خصوصی اجازه داد که در قسمت تولید انرژی سرمایه گذاری نموده میتواند و به کار در زیربناها مخصوصاً در بخش های انرژی و جاده ها و ترانسپورت علاقه زیاد دارد.

جیبوتی در سال ۲۰۱۷ به کمک چین کار نوسازی بندر مشهور دریایی خود را آغاز نمود. در پهلوی این پروژه بزرگ خط آهن جیبوتی ادیسه بابا (ایتوپیا) نیز آغاز شد که قسمتی از پروژه ابتکاری یک جاده یک کمر بند بحساب میرود و توسط چین تمویل میشود دو کاریکه اهمیت ستراتیژیک جیبوتی را بیشتر میسازد.

تولید ناخالص داخلی GDP: 7.38 بلیون \$ (۲۰۲۳).

رشد سالانه تولید ناخالص داخلی یا GDP: 6.68% (۲۰۲۳).

عاید سرانه سالانه: 6400 \$ (۲۰۲۳).

ساختار سکتوری تولید ناخالص داخلی: زراعت 1.8%، صنعت 15.3% و خدمات 76.9% (۲۰۲۳).

انفلاسیون: 1.5%

نیروی کار: 265200 نفر. زراعت NA، صنعت NA و خدمات NA

نرخ بیکاری: 25.9% (نرخ برای جوانان 73%).

د پانو شمیره: له 1 تر 6

افغان جرمن آنلاين په درنښت تاسو همکارۍ ته رابولي. په دغه پته له مور سره اړیکه ټینگه کړئ maqalat@afghan-german.de

یادونه: د لیکنی د لیکنی بنی پازوالي د لیکوال په غاړه ده، هیله من یو خپله لیکنه له رالیرلو مخکې په خیر و لولی

زندگی زیر خط فقر: 21.1%
 بودجه: عواید 725 میلیون \$ و مصارف 754 میلیون \$ (2019).
 صنعت: مواد ساختمانی، گاز مایع، ورکشاپ ترمیم کشتی ها، منسوجات، برق، پروسس مواد خوراکی (آب معدنی، جوس، لبنیات و گوشت) و مصنوعات دستی.
 رشد سالانه تولیدات صنعتی: 10%
 تولید برق: 130,000 kW (2019). از تیل 98.2% و از منابع جدید 1.8%
 مصرف برق: 62/6 میلیون kWh،
 تولید تیل خام: صفر بیرل - روز (2021)،
 ذخیره تیل: NA بیرل (اول جنوری - 2021)،
 تولید تیل پاک: صفر بیرل - روز (2015)،
 مصرف تیل: 4300 بیرل - روز (2019)،
 صادرات تیل: 403 بیرل - روز (2015)،
 واردات تیل: 4750 بیرل - روز،
 تولید گاز: صفر متر مکعب - سال (2021)،
 مصرف گاز: صفر متر مکعب - سال،
 ذخیره گاز: صفر متر مکعب (اول جنوری - 2021).
 زراعت: 73.4% زمین های جیبوتی قابل کشت اند که 0.1% تحت زرع بوده و 73.3% آن را چراگاه ها تشکیل میدهد. 0.2% زمین های جیبوتی را جنگلات و 26.4% باقی مانده راه کوه ها، دریاها، شهرهای فصلی، مناطق کار و تولید و محلات بود و باش روستایی تشکیل میدهد. در سال 2012 موزی 10Km² زمین این کشور کشت میشد. NA مردم این کشور در عرصه زراعت و جنگلداری مصروف کار اند و 2.4% تولید ناخالص داخلی ازین سکتور بدست می آید. ارزن، خرما، میوه ها، نباتات عطری، سبزی، گوشت، لبنیات، تخم مرغ و علوفه از محصولات مهم زراعتی و مالداري این کشور بشمار میروند.
 مالداري: از آنجاییکه کشت حبوبات در هوای گرم و خشک جیبوتی نتیجه مطلوب ندارد؛ به همین سبب تعداد زیاد مردم خاصاً کوچی ها به کار مالداري و پرورش حیوانات مصروف اند. ماهیگیری در سواحل خلیج تاجورا از قدیم الایام رواج دارد. گاو 297000، بز 512000، دولفین 466000، شترمرغ و زیبرا Zebra (یکنوع خر خط خطی سیاه و سفید). این کشور هر سال بطور متوسط 3900 تن ماهی و خوراکه بحری صید میکند.
 معادن: طلا (کم)، خاک ظروف چینی Clay، گرانیات، چونه، گچ، مرمر، دایتومیت Diatomite و نمک.
 صادرات: به ارزش مجموعی 5/25 میلیون \$ (2024).
 صدور دوباره اموال وارداتی، پوست حیوانات، نباتات عطری، نمک و قهوه.
 شرکای بزرگ تجاری: ایتوپیا 77%، امارات متحده عربی 5%، چین 3%، سنگاپور 2% و فرانسه 2%
 واردات: به ارزش مجموعی 4/76 بلیون \$ (2024).
 ماشین آلات، وسایط کوچک و بزرگ نقلیه، تایر و تیوب، پرزه جات، مواد خوراکی، کاغذ، مشتقات تیلی، اشیای استهلاکی، ادویه، مواد طبی، اشیای کیمیایی، اسلحه و مهمات.
 شرکای بزرگ تجاری: چین 32%، هند 12%، امارات متحده عربی 10%، ترکیه 6% و مراکش 5%
 قروض خارجی: 2/53 بلیون \$ (31 دسمبر 2023).
 واحد پولی: فرانک جیبوتی Djibouti Franc.
 یک دالر امریکایی = 178/15 فرانک (30 جون 2025).
 سال مالی: عیسوی (گریگوری)
 سیستم وزنی: متریک.
 ترانسپورت: جیبوتی 97km خط آهن (بخش اول خط آهن جیبوتی - ادیسه بابا)، 2893km سرک پخته و 33 کشتی تجاری (با ظرفیت 1000GRT یا بیشتر از آن) دارد.

1	Bulk Carrier	کشتی های بزرگ
1	Container Ship	کانتینر
2	General Cargo	کارگوی عمومی
8	Oil Tanker	تانکر مواد نفتی
21	Other	سایر کشتی ها

میدانهای هوایی: مجموعاً ۱۳ (۲۰۲۱)	پخته ۱۰	خامه ۳
رنوی طولتیر از 3047m	۱	-
رنوی از 2438m تا 3047m	۱	-
رنوی از 1524m تا 2437m	۱	۱
رنوی از 914m تا 1523m	-	۷
رنوی کوتاه تر از 914m	-	۲

میدان های هلیکوپتر: ۳ (۲۰۲۱).

جیبوتی دو شرکت خدمات هوایی ملکی دارد که Air Djibouti و Daallo Airlines نام دارند که در سال ۲۰۲۰ با ۴ بال طیاره داشتند. ۱۴۰۰۰۰ موتر تیزرفتار، بس، لاری، تانکر و سایر وسایط نقلیه ساختمانی و معدنکاری. بنادر: جیبوتی Djibouti.

مخابرات: کد تلفون (۰۰۲۵۳). تعداد تلفون های دیجتل 29000 و همراه ۵۷۴۰۰۰ (۲۰۲۳). جیبوتی یکی از کشور های است که یک شرکت ملی دولتی بر تمام فعالیت های مخابراتی و تکنالوژی معلوماتی انحصار کامل دارد. کمبود رقابت در سکتور مخابرات جیبوتی این کشور را از عوایدی محروم ساخته است که بعلت موقعیت استثنایی جغرافیایی میتواند بدست آورد. با آنهم شرکت دولتی مخابرات این کشور در تطبیق پروژه های ۸ کیبل زیر آبی سرمایه گذاری نموده است. بطور خلاصه گفته شده میتواند که خدمات مخابرات و انترنت در جیبوتی برای کل مردم میسر نیست. از همینرو دولت تصمیم گرفته تا انحصار بر سکتور مخابرات و تکنالوژی معلوماتی را به پایان رسانیده و از شرکتهای داخلی و خارجی تقاضا خواهد نمود تا درین قسمت سرمایه گذاری نمایند. برای ارتباطات داخلی خود خاصناً در شهر جیبوتی، مایکرویف و کیبل نوری دارد و با عربستان سعودی، ایتالیا، سنگاپور، کولمبو و جزایر مارشال از راه کیبل زیر آبی ارتباط دارد. جیبوتی برای ماهواره ها انتلسات و عربستان در خاک خود، دو ستیشن زمینی دارد.

رسانه ها: شرکت دولتی رسانه های جیبوتی، یک تلویزیون و دو رادیو دارد. مردم میتوانند که رادیو ها و تلویزیون های خارجی را از طریق کیبل، ماهواره و انترنت دریافت کنند. در جیبوتی سکتور خصوصی اجازه فعالیت در عرصه رسانه ها را ندارد.

شرح وسایل انتشاراتی موجی در جیبوتی (۲۰۲۱)			
۷۴۰۰۰	کل تعداد رادیو	AM = FM و 1 = 1	مراکز نشرات رادیویی
۵۱۰۰۰	کل تعداد TV	۱	مراکز نشرات تلویزیونی

کود انترنت: dj.

مشترکین انترنت: 603000 نفر. 65% مردم (۲۰۲۰).

انکشاف اجتماعی: جیبوتی بحساب تولید ناخالص داخلی و عاید سرانه سالانه، از ممالک روبه انکشاف افریقا و جهان شمرده میشود. به اساس معلومات CIA World Factbook – 2021 هر باشنده جیبوتی سالانه بطور متوسط \$ 6400 عاید دارد که حدود ۱۲ - ۱۶ بار بیشتر از عاید مردم افغانستان است. از آنجاییکه توزیع عواید ملی درین کشور عادلانه نیست، باوجود رقم بلند عواید سرانه سالانه تقریباً 21.1% مردم در زیر خط فقر زنده گی میکنند.

66% مردم جیبوتی بالای ۱۵ سال دارای تعلیمات متوسط، مسلکی و یا عالی هستند، تعلیم و تربیه ابتدایی برای اطفال ۶-۱۴ سال الزامی رایگان است، جوانان بطور متوسط ۱۴ سال درس میخوانند، 78% اطفال واجد شرایط به مکاتب میروند که سهم دختران در آن به مقایسه بچه ها کمتر است. دولت 3.6% تولید ناخالص ملی را به امر انکشاف معارف و تحصیلات عالی اختصاص داده و متوقع است که معارف را به زودی به یک کار همگانی تبدیل نماید.

تعلیم و تربیه در جیبوتی از کودکستان آغاز و به پوهنتون به پایان میرسد.

مکاتب ابتداییه ۵ سال (۶-۱۰ ساله) است که از روی مدل های فرانسه کاپی شده و نتایج آن مفید ارزیابی شده است. دوره ابتداییه در سراسر جیبوتی در مکاتب دولتی رایگان میباشد. مکاتب متوسطه ۴ سال (۱۱-۱۴ سال) اند که جبری است، اما اکثرأ رایگان نیستند و متعلمین به فراگیری کمپیوتر، زبان خارجی، کیمیا، فزیک، الجبر و مثلثات و

مذهب می پردازند. بعد ازین دوره لیسه می آید که رفتن به آن اختیاری است. 25% لیسه ها به سکتور خصوصی تعلق دارد که والدین باید بابت تدریس، قرطاسیه و یونیفورم پول بپردازند. مکاتب فنی و مسلکی ۳ ساله اند که بعد از ختم دوره لیسه شاگرد می پذیرد تا زودتر وارد بازار کار شده و صاحب معاش شوند.

جیبوتی یک پوهنتون دارد که ۷۰۰۰ محصل آن در ۹ فاکولته توسط استادان داخلی و خارجی تدریس میشود. زبان درسی این پوهنتون فرانسوی است و فاکولته انجیری صنعتی آن در منطقه شهرت تام دارد که فیس آن نیز بلند میباشد.

شرح مراکز تعلیمی جیبوتی (۲۰۲۱)			
نوع مرکز تعلیمی	تعداد مرکز	مجموع آموزنده	مجموع آموزگار
مکاتب ابتدائی	۱۴۰	۸۵۰۰۰	۳۴۰۰
مکاتب متوسطه	۱۰۰	۷۵۰۰۰	۳۰۰۰
مکاتب فنی و مسلکی	۲۵	۹۵۰۰	۹۰۰
تحصیلات عالی	۱	۷۰۰۰	۶۰۰

جیبوتی یک روزنامه ملی و دو هفته نامه و چند ماهنامه دارد که زیر نظر دولت نشرات میکنند. La Nation روزنامه دولتی فرانسوی زبان، Djibouti Post هفته نامه سیاسی انگلیسی زبان و Al Qarn هفته نامه عربی است که از جمله مهمترین ها بحساب میروند. هر سال بطور متوسط ۲۰۰ عنوان کتاب جدید علمی، هنری، ادبی، تخریکی و معلوماتی نشر می شود و هر نفر سالانه بطور اوسط 0.5Kg کاغذ را برای نوشتن، خواندن و نشرات به مصرف می رسانند.

محیط زیست جیبوتی بعلت مساحت کوچک، تراکم در حال تزايد نفوس سطح پایین آگاهی عامه، فساد اداری و کمکاری دولت در حال خراب شدن است. ارائه خدمات صحت عامه نیز قناعت بخش نیست و بیمه های وجود ندارد که در اوقات بیماری، معلولیت، بیکاری، تقاعد و مرگ با مردم کمک مینماید.

دولت جیبوتی 2.9% تولید ناخالص داخلی خود را به صحت مردم (کلینیکها، شفاخانه ها، واکسین، دندان، زیبایی، ادویه، تحقیقات و امور انکشافی) اختصاص داده (۲۰۲۱)، افزایش سالانه نفوس 1.97% است (۲۰۲۲) که در دنیا درجه چهل و دوم را به خود اختصاص میدهد، در ۱۰۰۰ طفل نو تولد ۴۶/۸۹ نفر میمیرند که در دنیا بیست و پنجم میشود، عمر وسطی مردم بیشتر به ۶۵/۳ نزدیک شده، یک زن در کل عمر بطور وسطی ۲/۱۵ طفل بدنیا می آورد که در دنیا جایگاه نود و یکم را دارد، 29.9% کودکان زیر پنج سالگی وزن کافی ندارد، 99.7% مردم به آب صحتی آشامیدنی دسترسی دارند، 87.7% تشنابها صحتی و عصری اند، حدود ۶۸۰۰ نفر یا 0.8% نفوس با HIV/AIDS زندگی میکنند. هر سال بطور متوسط کمتر از ۵۰۰ نفر بعلت این مریضی میمیرند و در ۱۰۰۰۰۰ نفر ۱۱۴ نفر توبرکلوز دارند.

حقوق زنان درین کشور به سبب سطوح پایین بودن سطح آگاهی عامه، فقر اقتصادی و بیکاری، بسیار زیاد مراعات نمیشود و زنان مشکلات زیادی را تحمل میکنند. حاکمیت قانون، تغییرات اساسی در رسم و رواج قدیم، گسترش امور، رشد اقتصادی و تقویت جامعه مدنی میتوانند این مشکلات را ریشه کن سازد که طبعاً به وقت زیاد نیاز دارد. امکانات جیبوتی برای رشد امور هنری و فرهنگی کافی نیست و اموری مانند تعلیم و تربیه، تولید فلم، نمایش های تیاتر، رونق موزیم ها و سایر کارهای فرهنگی با مشکلاتی دست و پنجه نرم میکنند.

در جیبوتی به هر ۶/۳ نفر یک TV، به ۵/۵ نفر یک رادیو، به ۲۵ متعلم ابتداییه یک معلم، به ۱۱ محصل یک استاد، به ۲۴ نفر یک تلفون دیجتل، به ۲ نفر یک تلفون همراه، به ۳۳۰۰ نفر یک داکتر عمومی و به ۲۷۰۰ نفر یک بستر شفاخانه میرسد، 42% مردم برق (شهری 54% و دهاتی 1%) (۲۰۱۹) و 65% (۲۰۲۳) انترنت دارند. قوای مسلح: قوای ملی مسلح جیبوتی شامل قطعات زمینی، هوایی، بحری، گارد سرحدی، امنیت داخلی و ژاندارم. سن خدمت عسکری: 18 ساله، بطور داوطلبانه،

ذخیره افراد احتیاطی برای خدمت عسکری (۱۶ - ۳۹ ساله): مرد ۱۷۰۳۸۶ و زن ۲۲۱۴۱۱ (2010)،

افراد مناسب برای خدمت عسکری: مرد ۸۳۶۰ و زن ۸۶۰۲ نفر،

تعداد افرادی که سالانه به سن عسکری میرسد: مرد ۱۱۴۵۰۰ و زنان ۱۵۴۱۷۳ نفر،

سهم مصارف عسکری در تولید ناخالص داخلی: 3.5% (۲۰۱۹).

منازعات منطقه ای: جیبوتی بر علاوه داشتن روابط با دولت مرکزی سومالیا و گروه های مختلف سیاسی و قوای این کشور با رهبران سومالی لند Somali land نیز روابط خود را حفظ میکند. کویت بزرگترین سرمایه گذار خارجی در جیبوتی است. در سال ۲۰۰۷ خط آهن ایتوپیا - جیبوتی را نیز اعمار نموده است. نظامیان ایتوپیا بعد از ۲۰۰۸

بر قسمت های از جیبوتی حمله نموده و شبه جزیره Ras Doumera را تصرف کردند. اریتریا بعثت این پیشرفت نظامی خود را در بحیره سرخ نیز ذیحق میداند. مواد مخدر: ندارد.

مهاجرین: ۱۴۳۰۰ نفر مهاجر سومالیایی و ۶۰۰۰ یمنی در جیبوتی زنده گی میکنند (۲۰۲۱). تاریخ: قوم آبله سه قرن قبل از میلاد، از بیابان های عربستان به خاک جیبوتی امروزی کوچ نموده و در مناطق جنوبی این منطقه مسکن گزین شد. عفار Affar امروزی یا دناقله نواده گان همین قوم هستند. پس از آن قوم عیسی Issa که اصلاً از باشندگان قدیمی سومالیا هستند، به مناطق جنوبی جیبوتی گرفته و عفار را ازین مناطق بیرون نموده و در مناطق سرسبز ساحلی مسکن گزین شدند. دین اسلام در سال ۸۲۵ به جیبوتی رسیده و بسیاری از رهبران و مردم عام به دین اسلام مشرف شدند بعد ازین اقتصاد جیبوتی، تحت کنترل سوداگران مسلمان عرب قرار گرفت. پرتگالی ها در قرن ۱۶م به جیبوتی رسیدند؛ اما قبل از ورود پرتگالی ها، خاک جیبوتی امروزی از سوی مصری ها، ترک ها و سایر اعراب نیز اداره شده بود. زمانیکه کانال سوئز اعمار میشد، فرانسوی ها به اهمیت ستراتیژیک این منطقه متوجه شدند. زمانیکه برتانوی ها جزیره سیشلز را تصرف کردند، فرانسوی ها بخاطر توازن رقابت و داشتن یک پایگاه مطمئن در مناطق کانال سوئز، بحیره سرخ و خلیج عدن، به سوی این منطقه دست درازی نموده (۱۸۶۲) و مناطق پیرامون بندر اوبوک را به مبالغ ۵۲۰۰۰ فرانک خریداری نمودند.

فرانسه در سال ۱۸۸۵ از یکجا نمودن سومالیا با جیبوتی یک مستعمره بمیان آورد که به نام سومالیای فرانسوی یاد میشد. فرانسوی ها در قدم اول سرحدات میان جیبوتی و سومالیا را نشانه گذاری نمود. سومالیا و سومالیای فرانسوی در سال ۱۸۹۶ از هم جدا شده و فرانسوی ها پایتخت سومالیای فرانسوی را از (اوبوک) به شهر جیبوتی منتقل کرد. خط آهن میان جیبوتی و ادیسه بابا (ایتوپیا) در سال ۱۹۱۷ افتتاح شد. این روابط در جریان جنگ جهانی دوم قطع شد و خط آهن خساره دید. فرانسه در سال ۱۹۴۶ این واحد اداری را بنام منطقه فرانسوی ماورا بحار یاد کرد. افراد قبایل عفار و عیسی از نخستین کسانی بودند که برای بدست آوردن آزادی سرزمین های خود، دست بکار شدند. در سال ۱۹۵۸ سومالیای فرانسوی به عضویت کشورهای جامعه فرانسوی پذیرفته شد.

مقامات فرانسوی در سال ۱۹۶۷ نام سومالیای فرانسوی را به عفار و عیسی تبدیل نمود. در همین سال در جریان جنگ میان فرانسوی ها و آزادی خواهان عفار و عیسی یکتعداد مردم کشته و زخمی و تعداد دگری زندانی شدند. مقارن این اوضاع و احوال مقامات فرانسه روز ۳ جون ۱۹۶۷ قانون جدیدی برای منطقه عفار و عیسی تصویب گردید، که به اساس آن تمامی روابط خارجی، امور دفاعی و مسایل مالی و امنیتی این کشور کوچک را کمیساری اداره میکرد که از سوی دولت فرانسه انتخاب میشد.

در یک همه پرسی دولتی که از روی همین قانون صورت گرفت، 60% مردم عفار و عیسی همزیستی با فرانسه رای دادند.

در سال ۱۹۷۴ تلاش ها بر ضد متجاوزین فرانسه، در سراسر منطقه و بطور خاص در عفار و عیسی افزایش یافت. فرانسه که با مشکلات زیادی در منطقه دست به گریبان بود، تحت فشار بین المللی با آزادی عفار و عیسی موافقه کرد. در جریان همه پرسی ماه می سال ۱۹۷۷ حدود 98% مردم به آزادی کامل کشور خود رای دادند. مطابق فیصله های این همه پرسی نام کشور به جیبوتی تبدیل و استقلال کامل روز ۲۷ جون اعلان و جیبوتی به عضویت سازمان ملل متحد پذیرفته شد.

پس از حصول استقلال حسن گولد آپتیدون Hassan Gouled Aptidon بحیث رییس جمهور انتخاب شد. درین وقت جیبوتی با مشکلات روبرو بود. اقوام عفار و عیسی امتیازات بیشتری میخواستند؛ رییس جمهور آپتیدون که منسوب به قوم عیسی بود، نخست وزیر خود را از قوم عفار برگزید. فرانسوی بحیث زبان رسمی کشور پذیرفت و عضویت جامعه عرب را نیز بدست آورد.

دو کشور ایتوپیا و سومالیا بالای بعضی مناطق جیبوتی ادعای مالکیت دارند. ایتوپیا پس از جدایی و آزادی اریتریا به بحر آزاد راه ندارد و ادعا میکند که بندر جیبوتی باید به ایتوپیا واگذار شود. سومالیا از لحاظ قومیت دعوای دگری دارد و ادعا میکند که مردم عیسی اصلاً سومالیایی تبار و مناطق جنوبی جیبوتی باید به سومالیا واگذار گردد. در سال ۱۹۷۹ جیبوتی روابط سیاسی خود را با ایتوپیا و سومالیا بار دگر تقویت نمود. در همین وقت لیبیا، کویت، عراق و عربستان سعودی کمک اقتصادی با جیبوتی آغاز کرده و مساعی مشترک صورت گرفت تا این کشور اسلامی به پای خود ایستاده شود. جیبوتی در سال ۱۹۸۳ مشکلات خود را با ایتوپیا حل کرد. در ماه اگست سال ۱۹۸۷ تمرینات گسترده عساکر پیاده نیروهای بحری برتانیا و امریکا، در پایگاه های نظامی فرانسوی ها در جیبوتی صورت گرفت. در سال ۱۹۸۹ نخست وزیر جیبوتی برکت گوراد احمد یک معاهده اقتصادی و کمک های تکنیکی را با ترکیه به امضا رسانید.

حسن گولد آپتیدون در انتخابات ۱۹۹۳ جیبوتی باز هم بحیث رییس جمهور انتخاب شد. در ماه جون ۱۹۹۴ قوم عفار بعثت ویرانی چند خانه، مظاهرات گسترده یی را به راه انداختند که شماری از مردم در آن کشته و زخمی شدند. در

مقابل دولت رهبر مخالفان، محمد احمد عیسی را بازداشت و چند ماه زندانی کرد. در سال ۱۹۹۵ بالای قانون اساسی جیبوتی تجدید نظر صورت گرفت و به احزاب سیاسی اجازه فعالیت داده شد. در انتخابات سال ۱۹۹۹ جیبوتی اسماعیل عمر گله Ismail Omar Guelleh رئیس جمهور شد و به این ترتیب دوره ۲۲ ساله ریاست جمهوری حسن گولد به پایان رسید. در ماه می سال ۲۰۰۱ دولت به پیروزی بزرگی دست یافته و تعداد زیادی افراد مسلح جبهه همبستگی و مردم سالاری را در تشکیلات خود جابجا کرد. این پیروزی بعد از امضای معاهده ای به دست آمد که میان دولت و مخالفان قوم عفار صورت گرفت. اسماعیل عمر در سال ۲۰۰۵ بار دگر آرای مردم بحیث رهبر یک ائتلاف چند حزبه را بدست آورده و باز بحیث رئیس جمهور سوگند وفاداری یاد کرد. به خشکسالی سال های ۲۰۰۷ - ۲۰۱۱ خسارات سنگینی به جیبوتی وارد و نیاز به کمک های خارجی بیشتر شد. در همان سال فیصله بعمل آمد که بعد ازین رئیس جمهور از بخش سومالیایی جیبوتی (عیسی) و نخست وزیر و وزیر خارجه از قوم عفار بوده و مابقی وزارتخانه ها نیز مساویانه تقسیم شود. در سال ۲۰۰۶ دولت پیشنهاد گروپ اپوزیسیون را برای اصلاحات در سیستم انتخابات ریاست جمهوری نه پذیرفت. از همینرو اپوزیسیون اشتراک در انتخابات ۲۰۰۸ را رد نموده و در آن شرکت نکرد. در انتخابات سال ۲۰۱۱ جیبوتی باز هم اسماعیل عمر گوئله در پست خود باقی ماند. آقای عمر گوئله با یک تعدیل در قانون اساسی، در سال ۲۰۲۱ نیز در قدرت باقی ماند. هنوز هم کشور های آمریکا، فرانسه، ایتالیا، جرمنی، اسپانیا و چین در جیبوتی، بحیث مدخل باب المندب، پایگاه های دارند. پایگاه آمریکایی ها در میدان هوایی بین المللی Ambouli موقعیت دارد. جاپان ۱۸۰ نفر در یک پایگاه دریایی در کناره جیبوتی دارد که مسیر رفت و آمد کشتی های خود را ترصد میکند. روابط افغانستان با جیبوتی: از مطالعه کتاب (افغانستان و جهان/ کشورهای آسیایی و افریقایی، منتشره سال ۲۰۰۴ ریاست مطالعات منطقوی وزارت خارجه ج.ا افغانستان بر می آید، که کشورهای افغانستان و جیبوتی هیچوقت روابط سیاسی نداشته اند.